

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 1

Guidelines for the development of the Student Care and Support System operations of extralarge Primary Schools in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1

วินัส สิงห์กลาง¹

Venus singklang¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 1 และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 1 โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของเครจซ์และมอร์แกน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และการสุ่มแบ่งชั้นภูมิ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 210 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน และครูผู้สอน จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.35-0.87 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อย

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย,
Email: venus42230@gmail.

¹Students in the Master of Education program, majoring in Educational Administration, Faculty of Education and Arts,
Asia Graduate College, Email: venus42230@gmail.com

ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index : (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.03$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.05$) (2) สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.84$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.83$) (3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 0.175 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, ด้านการคัดกรองนักเรียน, ด้านการส่งต่อ, ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ (4) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 3 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 3 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน จำนวน 3 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 3 แนวทาง และ 5) ด้านการส่งต่อ จำนวน 3 แนวทาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.32) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.97$, S.D.=0.17)

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

Abstract

This research aimed to (1) study the current situation, desired situation, and needs of the student care system operation in extra-large primary schools in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1, and (2) study the guidelines for developing the student care system operation in extra-large primary schools in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province,

Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1. This research Mixed method research. The sample size was determined by comparing Krejci and Morgan's tables, using purposive selection and stratified random sampling. The sample consisted of 210 school administrators and teachers, 18 school administrators, and 198 teachers. The study instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a dual-response format. The discriminant power for each item was between 0.35 and 0.87, with a reliability of 0.97. Semi-structured interviews were conducted, and an appropriateness and feasibility assessment form were used. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. and use the Modified Priority Needs Index (PNImodified) technique to prioritize the needs and analyze the content (Content Analysis).

The research results found that (1) the current condition of the development of the student care system of extra-large primary schools in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level overall ($\bar{X}$ = 4.04). When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The aspect with the highest mean value was knowing students individually ($\bar{X}$ = 4.03), and the aspect with the lowest mean value was prevention and problem solving ($\bar{X}$ = 4.05). (2) The desired condition of the operation of the student care system of extra-large primary schools in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 was at the highest level overall ($\bar{X}$ = 4.85). The aspect with the highest mean value was knowing students individually ($\bar{X}$ = 4.84), and the aspect with the lowest mean value was Prevention and problem-solving aspect ($\bar{X}$ = 4.83) (3) The essential needs for developing the operations according to the student care system of extra-large primary schools, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1, in total equal to 0.175. The essential needs are ranked from most to least as follows: knowing students individually, screening students, referring, promoting student development, and prevention and problem solving, respectively. (4) Guidelines for developing the operations according to the student care system of extra-large primary schools, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 has 5 aspects and 15 approaches

in total: 1) knowing students individually, 3 approaches; 2) screening students, 3 approaches; 3) promoting student development, 3 approaches; 4) preventing and solving problems, 3 approaches; and 5) referring, 3 approaches. The most appropriate aspects were found ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.32) and the most feasible aspects were found ($\bar{X}=4.97$, S.D.=0.17).

Keywords: Guidelines for Development; Student Care System, Extra-Large Primary School

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทางด้านการศึกษา เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขัน ทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคม จากปัญหานักเรียนที่หลากหลายได้แก่ ความเสี่ยงทางด้านอารมณ์ ความประพฤติสมาธิสั้น อยู่ไม่นิ่งและยังพบปัญหาจากข้อมูลในระเบียนสะสมด้านอื่นๆ เช่น ด้านการเรียน ร่างกาย สุขภาพเป็นต้น นอกจากนี้สภาพโดยรอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจ ความเจริญจึงมาอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดอาชีพอย่างหลากหลาย เช่น รับจ้างทำสวน ค้าขาย และโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ จึงเป็นผลให้นักเรียนในท้องถิ่นและย้ายมาจากถิ่นอื่นที่ตามครอบครัวมาอาศัยอยู่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงขาดเวลาในการเอาใจใส่ดูแล และนักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองในการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน จึงทำให้ประสบปัญหาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เพราะผู้ปกครองยังขาดเวลาในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลพฤติกรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนตามมา ได้แก่ มารยาทในการพูด นักเรียนไม่ส่งงาน ส่งงานล่าช้า มาไม่ทันเข้าแถว และทำกิจกรรมหน้าเสาธง จึงทำให้ขาดระเบียบวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ได้อธิบายปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเล็กพบปัญหาดังต่อไปนี้ 1) ผู้ปกครองไม่ยอมรับและไม่เห็นความสำคัญของการคัดกรองแต่เนื่องจากพื้นฐานครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่พ่อแม่หย่าร้าง หรือการทอดทิ้งเด็กให้เป็นกำพร้าไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา แต่ปู่ย่าตายายเป็นผู้เลี้ยงดูแทน ทำให้ขาดความเข้าใจในการดูแลส่งเสริมนักเรียน ขาดการอบรมบ่มนิสัย

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้แสดงออกในทางที่ไม่ถูกต้อง เรียนรู้จากการใช้ความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัว ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ รวมถึงป้องกันและแก้ไขปัญหที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ระบบดังกล่าวครอบคลุมการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก การคัดกรองและการดูแลผู้มีความเสี่ยง การให้คำปรึกษา และการประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนจำนวนมาก ครูและบุคลากรต้องรับภาระดูแลนักเรียนในสัดส่วนที่สูง ทำให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดการจัดการระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ความยากในการติดตามพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียนรายบุคคลความไม่ต่อเนื่องของการดำเนินงาน และความยากในการทำงานร่วมกันระหว่างครูที่รับผิดชอบกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก แม้ว่า จะมีแนวทางจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แต่การนำไปปฏิบัติยังคงมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากกว่าโรงเรียนทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุขและปลอดภัยเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งเป็นสองระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 210 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 18 คน ครูผู้สอนจำนวน 192 คน เปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อ้างอิงใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีลักษณะเป็นแบบชนิดตอบสนองคู่ (Duo Response Format) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35 - 0.87 ค่าความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ทุกข้อนำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 30 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้บริหาร 10 คน ครูผู้สอน 20 คน เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามและหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index : (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาจัดทำร่างแนวทางประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 210 คน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.03	0.27	มาก	4.84	0.44	มากที่สุด	0.201	1*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.04	0.25	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด	0.200	2*
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.05	0.25	มาก	4.82	0.43	มากที่สุด	0.190	4
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.05	0.26	มาก	4.86	0.40	มากที่สุด	0.089	5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบของ ระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
5. ด้านการส่งต่อ นักเรียน	4.04	0.27	มาก	4.83	0.45	มากที่สุด	0.195	3*
รวม	4.04	0.26	มาก	4.85	0.42	มากที่สุด	0.175	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.26) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.27) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.25) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.27) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.25) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.26) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.44) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.41) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.45) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.43) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

การประเมินความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified} = 0.175$ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าดัชนีความ

ต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.201$) รองลงมาด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.190$) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.195$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.190$) และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified} = 0.089$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องด้วย ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล โรงเรียนมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญกับระบบตรวจสอบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำข้อมูลให้ เป็นปัจจุบันและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียนโรงเรียนมีนโยบายให้ครูที่ปรึกษา เป็นผู้จัดกลุ่มนักเรียน เพื่อให้ได้มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนจัดให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการร่วมช่วยเหลือนักเรียน และจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวภาษา เพื่อการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โรงเรียนมีครูแนะแนวเพื่อทำหน้าที่ แนะนำโดยเฉพาะ ซึ่งครูแนะแนวจะต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานในเรื่องจิตวิทยา ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักกระบวนการสร้างสัมพันธภาพ การใช้คำถาม การรับฟัง ความรู้ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนมีระบบการปฏิบัติงานในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา เป็นรายกรณีของครูประจำชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรองรัตน์ ทองมาลา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) ทั้งนี้เป็นเพราะการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างครอบคลุม เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีทักษะชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชางค์ นาฏ และกฤษณก ดวงชาตม(2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1.) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเกล้า ทองธรรมมา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูษณิศ ม่วงเกษม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบ สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน

1.3 การประเมินความต้องการจำเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งต่อนักเรียน 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 5) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เล็งเห็นว่าการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขที่สังคม มุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากต้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านการศึกษาแล้ว การป้องกันช่วยเหลือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งโดยสภาพ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกมิติการดูแลช่วยเหลือเป็นเรื่องที่สำคัญของเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันอย่างมากที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมในสังคมที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้มีเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีตเป็นอย่างมาก ซึ่งหน่วยงานที่อยู่ใกล้กับนักเรียนมากที่สุดก็คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษา

จะต้องดำเนินการ ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีระบบ และมีกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีหลักฐานในด้านปฏิบัติงาน มีรูปแบบ เทคนิค และวิธีการโดยจะต้องศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมาภรณ์ สนธิ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดูแลนักเรียน กับสถานศึกษา ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนาต้องมีการสนองนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสี มีการวางแผนสร้างความเข้าใจแก่ครูประจำชั้นทุกคน และมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีรูปแบบเดียวกัน มีการจัดทำแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีแนวทางการพัฒนานักเรียนโดยการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีจำนวน 15 แนวทาง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานให้เป็นระบบ และเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นพบว่าผู้วิจัยมีการนำเสนอเอาข้อมูลจากระยะที่ 1 ผสมกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ทำให้สามารถตัดสินใจในการประเมินแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามุ่งเน้นการดำเนินนโยบายการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบ 100% ควบคุมการปฏิบัติตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเคร่งครัดรวมถึงจัดสรรทรัพยากรที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองตอบปัญหาและความต้องการที่ตรวจพบจากการเยี่ยมบ้าน อีกทั้งสถานศึกษายังมีระบบตรวจสอบข้อมูลในทะเบียนสะสมของนักเรียนสม่ำเสมอโดยมีการตรวจสอบ 2 ระดับและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียนผ่านกระบวนการประชุมหาหรือเพื่อกำหนดแนวทางการช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนจริง สอดคล้องกับ รองรัตน์ ทองมาลา (2559) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนตาม ทิศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ทั้งนี้เนื่องด้วยด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโรงเรียนส่งเสริมและให้ความสำคัญกับระบบตรวจสอบข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โดยจัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมาภรณ์ สนิธิ (2560) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จากผลการวิจัย พบว่า ควรมีการพัฒนาระบบการคัดกรองที่มีความหลากหลายมากขึ้น กำหนดเกณฑ์ในการจัดกลุ่มนักเรียนที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้บุคลากรในองค์กรทุกคนทราบถึงแนวปฏิบัติ มีการพัฒนาระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการคัดกรองนักเรียน ช่วยให้การจัดเก็บการประมวลผลและการติดตามผลทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และปลอดภัย มีการจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้เครื่องมือคัดกรองที่ซับซ้อนเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญศรีศรีมี พันธุ์วัฒน์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านเจตคติและทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง ด้านความเข้าใจ ด้าน การมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผล และด้านการ ปรับปรุงพัฒนา 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรีผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประเมินการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพลอย พัฒนแสง (2565) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต

และสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องรวมถึง การประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือออนไลน์ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และ ผู้บริหาร ควรถูกกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการคัดกรองนักเรียน และนำแอปพลิเคชันมาใช้ในการและจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนในระบบออนไลน์

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการกำกับติดตาม และประเมินผลกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยครูประจำชั้นและครูผู้รับผิดชอบจะบันทึกผลการ เข้าร่วมและพัฒนาการของโรงเรียนลงในระบบสารสนเทศหรือแฟ้มประจำตัวเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล ย้อนกลับในการปรับปรุงกิจกรรมในรอบต่อไป ขณะเดียวกันผู้บริหารต้องมีบทบาทสนับสนุน ด้าน นโยบายการจัดสรรเวลา และการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการพัฒนาการพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนของสถานศึกษาเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบมีการใช้ประมวลเชิง พื้นฐานในการวางแผนมีกิจกรรมที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีการติดตามพนักงาน อย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการดูแลทั้งในวิชาการและการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างเหมาะสมและ รอบด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระนันท์ นนทะบุตรและธรินธร นามวรรณ (2564) เรื่อง การ พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่กล่าวว่าสถานศึกษา ควรมีสัณทิต์ร่วมกันทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษา ประชุมและมีแนวทางใน การส่งเสริม สนับสนุน การกิจกรรมให้นักเรียนตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียนอย่าง รอบด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพลอย พัฒนแสง (2565) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อให้ผู้เรียน ได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการอยู่ในสังคมในศตวรรษนี้จึงมี ความสำคัญ มาก นักเรียนต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนที่ ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีการพัฒนาทักษะพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด การพัฒนาการ เรียนรู้ด้านนวัตกรรม การพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนา ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกๆ ด้านส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มี ความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา สถานศึกษามีการประชุมร่วมกันเพื่อสรุปปัญหานักเรียน เป็นประจำพร้อมจัดทำรายงานการป้องกันและแก้ไขปัญาอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในรอบต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับ บทบาทของคุณผู้สอนที่ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามาปรึกษาปัญาอย่างจริงจังโดย

ใช้ข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับห้องเรียนอีกครั้งยังให้ความสำคัญกับการติดตามและดูแลนักเรียนเชิงรุกผ่านการออกเยี่ยมบ้านเพื่อทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมของนักเรียนอย่างแท้จริงและนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวางแผนช่วยเหลือเป็นรายบุคคลทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความต่อเนื่องครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรนกี (Reinke) เรื่อง การจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ถือเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในปัจจุบัน และป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า หากครู สามารถช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างถูกวิธีก็จะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูจำเป็นต้องมีความเข้าใจในการจัดการ กับพฤติกรรมของนักเรียน หากละเลยหรือจัดการไม่ถูกต้อง อาจทำให้ปัญหาลุกลามและส่งผลเสียต่อ บรรยากาศในห้องเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวม การให้คำปรึกษาในชั้นเรียน สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมในเชิงลบ เช่น การ ทำลายทรัพย์สินหรือการรบกวนผู้อื่น พร้อมกันนั้นยังพบว่าพฤติกรรมของครูเองก็เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่เหมาะสมมากขึ้นเช่นกัน เมื่อครูเข้าใจวิธีรับมือกับนักเรียนอย่างมีทักษะและเป็นระบบ

2.5 ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาต้องสร้างความเข้าใจให้กับครู อาทิเช่น มีการอบรมให้ความรู้เพื่อให้เกิดความ เข้าใจในระบบการส่งต่อนักเรียน ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถร่วมกันวางแผนช่วยเหลือส่ง ต่อนักเรียนได้อย่างเป็นระบบที่เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนต่อไปและมีการ ประสานความร่วมมืออย่างจริงจังในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อระหว่างคณะกรรมการ ในการดำเนินงานตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนทุกภาคส่วน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างตรงประเด็น สถานศึกษาจึงต้องมีการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานภายนอก เพื่อกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดประชุมร่วมระหว่าง โรงเรียนและหน่วยงานภายนอกหรือการอบรมครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการส่งต่อมากขึ้น และมีการปรับปรุงระบบการประสานงานและติดตามผลการส่งต่อ ควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการส่งต่อโดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอก และดูแลกระบวนการให้เป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงมีการช่องทางสื่อสารด้านการส่งต่อ ระหว่างครูผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก สถานศึกษาต้องมีการวางแผนและกำหนดมาตรการในการส่งต่อนักเรียนอย่าง ชัดเจน โดยมีการประชุมเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุมล้วนมี ส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน เนื่องจากเป็นบทบาทสำคัญของบุคลากรทางการศึกษายภายใน โรงเรียน โดยครูที่ปรึกษาถือว่าเป็นบทบาทสำคัญที่สุดในการรับทราบถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของ นักเรียน จากนั้นครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อให้กับกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนหรือครู

แนะแนว เพื่อให้ คำปรึกษา มีการบันทึกการส่งต่อและการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือ อย่างทันท่วงที หากพบว่านักเรียนมีปัญหาและยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ภายในโรงเรียนได้ จะต้องมีการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOUs) และประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานภายนอก เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนไป ในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพรเพ็ญ จิระณัฐวิรุกุลและ นุชนรา รัตนศิริ ประภา (2562) เรื่อง การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน พระปฐมวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก (2564) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งต่อในสถานศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประสานงานการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ไป ทดลองและประเมินผลก่อนและหลังการดำเนินงาน เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงเป็นที่น่าสนใจเพื่อนำไปพัฒนาและทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็น การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด จึงเป็นที่น่าสนใจในการนำไปพัฒนาและทำวิจัยหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อของสถานศึกษาต่อไป
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเพื่อวางกรอบในการกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาเพื่อพัฒนานำความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติการไปใช้อย่างคงทน ถาวรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน. วัตถุประสงค์. วิทยาลัยนครราชสีมา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นาฏ, พิชางค์; ดวงชาทม, กฤษณก.(2565). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิษฐา กลิ่นเอี่ยม. (2561). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรมาภรณ์ สนธิ.(2560).แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชูศรี พันธ์วัฒน์ (2560).การพัฒนาแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี.มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
- แพรวพลอย พัฒนแสง. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรเพ็ญ จิระณัฐวิรุณกุล,นุชนรา รัตนศิริประภา.(2562).การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย.วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ,12(2),35-49
- รองรัตน์ ทองมาลา.(2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี.ลพบุรี.มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- ภูษณิศ ม่วงเกษม. (2562). สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปทุมธานี: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุภัทสร สุริยะ.(2562).การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.
- อรรณณ ล่องลือฤทธิ์. (2560). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คู่มือการ ปฏิบัติงาน.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2